

Niets nieuws onder de zon

Zondag 30 november, eerste adventszondag, Christus Triumfatorkerk

Dienst van Schrift en Tafel

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezing: Jesaja 11: 1-10

KOMEN

- Welkomstwoord
- Aansteken eerste adventskaars
*Mensen kijken in het donker
naar een wereld vol verdriet.
Steek een kaars aan, die vertelt je
van het licht dat je straks ziet*
- Aanvangslied/kaarsenliedje 'Lied van het licht' (Mensen kijken in het donker) (Hemelhoog 143: 1)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Psalm 25 (Lied 25: 1 en 2)
- Kyriëgebed
- Adventslied 'O wijsheid, daal als vruchtbare taal' (466: 1, 2 3)

WOORD

- Adventsproject: Wees welkom
*Gebed
Gesprek
Projectlied Welkom bij de Koning*
- Schriftlezing Jesaja 11: 1-10
- Lied 'Zal er ooit een tijd van vrede' (Lied 462: 1, 2 en 6)
- Preek

Het is onrustig in de wereld.

Grote wereldmachten maken de dienst uit. Oekraïne wordt weggegeven aan Rusland.

Transnistrië is al meer een provincie van Rusland dan een onderdeel van Moldavië. Georgië dreigt ook die kant op te gaan. De spanning tussen China en Taiwan loopt op. Er worden miljarden geïnvesteerd in de defensie-industrie. In de Zuid-Chinese zee zijn er dagelijks confrontaties tussen de marine van China en Vietnamese, Filipijnse of Japanse vissers.

En aan de andere kant van de wereld stoomt het grootste vliegdekschip ter wereld op naar Venezuela.

Kleine landen dreigen ten onder te gaan aan de grootmachten en zoeken hun heil in bondgenootschappen en handelsverdragen. Ze proberen in een goed blaadje te komen bij de machthebbers om niet het onderspit te delven.

En nu denkt u: "fijn begin van de preek zo. Is dit om het duister te benadrukken zo op de eerste zondag van advent?" Eén kaarsje nog maar, op weg naar kerst – wordt dat nog wat – komen we ooit wel aan bij het licht van de engelen in de kerstnacht?

Misschien helpt het als ik zeg dat de huidige toestand in de wereld niets nieuws is onder de zon. Dat het altijd zo toe gaat.

Neem nu het Midden Oosten zo rond 700 voor Christus.

Israël was verscheurd in een Noordijk: Israël en een Zuidijk: Juda. Deze twee ministaatjes werden aan alle kanten bedreigd. Ten zuiden door Egypte, ten Noorden door Syrië en ten Oosten het meest: door Assyrië. En in plaats van samen te werken bestrijden ze ook nog elkáár!

Het Noordrijk en het Zuidrijk. God zijn ze vergeten. Ze stellen hun vertrouwen in bondgenootschappen met vreemde mogendheden. Ze proberen in het gevele te komen bij de grootmachten van de wereld. - inderdaad niets nieuws onder de zon.

Als Israël met hulp van Syrië Juda binnenvalt, vraagt Juda hulp aan Assyrië. Gevolg: in 722 voor Christus valt Samaria, de hoofdstad van het Noordrijk en het wordt ingelijfd in het immense Assyrische rijk. Juda mag nog even zelfstandig blijven, maar moet hoge belastingen betalen – importheffingen zeg maar - aan de Assyrische troon, het is een vazalstaat geworden.

En hier komt de profeet Jesaja op het toneel. Zijn naam betekent: *de Heer is redding*. En dat is ook zijn boodschap. Hij vertelt in zijn profetie aan de koningen van Juda, Achaz en Hizkia, dat ze op het verkeerde paard wedden. Hij zegt: “Je moet niet je lot verbinden aan een aardse koning. Ook al is het de koning van Assyrië, de machtigste man van de wereld. *Gód is redding* – stel je vertrouwen op God, daartoe ben je geroepen.”

En hij wijst de koningen op hun verantwoordelijkheid: “Je bent een messias, een gezalfde koning. Je bent koning bij de gratie Gods, gedraag je daar dan ook naar: wees een dienaar van je volk en van God en probeer niet je eigen hachje te redden.”

De situatie is hopeloos in Juda. De dreiging komt van alle kanten. De belastingdruk is hoog. De inflatie giert de pan uit. (inderdaad: niets nieuws onder de zon). De koning denkt alleen aan zichzelf en het volk is de dupe. Mensen proberen te overleven. De tempeldienst gaat door, maar niemand gelooft er nog in, weduwen en wezen worden uitgebuit, mensen vertrouwen niet meer op God, maar wenden zich tot zieners en waarzeggers, rijken nemen land in dat niet van hen is in, ze onderdrukken armen en behoeftigen.

Er is niets nieuws onder de zon.

2700 jaar geleden.

Alleen de namen van de grootmachten zijn anders. En nu heten de armen en uitgebuitenen: arbeidsmigranten ongedocumenteerden. En de waarzeggers sociale media.

Het is om moedeloos van te worden.

*Mensen kijken in het donker
naar een wereld vol verdriet.
Steek een kaars aan, die vertelt je
van het licht dat je straks ziet*

Steek een kaars aan – dat is wat Jesaja doet.

Jesaja doet eigenlijk twee dingen: hij zegt de koning van Juda de waarheid: durf nu eigenlijk eens op God te vertrouwen.

En hij steekt een kaars aan voor het volk dat lijdt onder het wanbestuur van hun regering.

Hij spreekt het volk aan op hun verlangen.

Zolang er nog verlangen is – hoop – brandt er nog ergens een licht.

Jesaja houdt het licht brandende. Met een droom, een visioen, een heilprofetie.

Waar haalt hij het vandaan, vraag je je af, in deze uitzichtloze situatie. Ligt hij ergens in het gras te dagdromen? Over koetjes en kalfjes, over bloemetjes en bijtjes. Doet hij net of er niets aan de hand is, en steekt hij zijn kop in het zand?

Terwijl er leeuwen en wolven aan de poort van Jeruzalem staan bazelt hij over wolven die in dezelfde wei grazen als de schapen, over panthers die naast een bokje liggen, over een leeuw die stro zal eten, alsof het een koe is.

Terwijl Jesaja wéét dat het volk van Israël verslagen is en wordt weggevoerd door de Assyriërs duizenden kilometers van huis. Terwijl Jesaja wéét dat er geen steen op de andere zal blijven staan van de tempel, heeft hij het over een zuigeling die bij het hol van een adder zal spelen.

Is Jesaja de weg kwijt? Loopt hij met zijn hoofd in de wolken en is hij het zicht op de werkelijkheid verloren?

Je zou het bijna denken, maar toch is niets minder waar.

Jesaja gelóóft. Hij doet zijn naam eer aan: *de Heer is redding*.

Jesaja gelooft in een God die nooit laat varen het werk van zijn handen. Een God van bevrijding die trouw is.

Jesaja heeft gezien dat bij de belegering en verovering van Samaria dat hele beroemde bos van de Libanon is omgehakt. De ceders die nog gebruikt zijn bij de bouw van de tempel, ze zijn er niet meer. Het landschap is desolaat en verlaten. Doods. Een platgebrande Amazone.

En zo komt hij aan zijn beeldspraak, op die droevige vlakte vol boomstronken, zal iets nieuws ontstaan. *Uit de stronk van Isai schiet een telg op, een scheut van zijn wortels komt tot bloei.*

In dat land dat is neergehaald en kaal geroofd door de bezetter, komt nieuwe hoop boven, op een nieuwe leider. Een telg op een eeuwenoude tronk.

Ik zegt God, ga iets nieuws beginnen – het is al begonnen, merk je het niet....

Jesaja blijft niet hangen in de lethargie, de moedeloosheid.

Jesaja blijft niet bij de pakken neer zitten, welnee. Hij kijkt anders naar de wereld – dat maakt hem een profeet. Hij ziet licht in het duister. Hij ziet hoop in de wanhoop. Hij durft te verlangen.

Er groeit iets. Onder de schors van de boom. In de buik van een moeder, in het verborgene, onzichtbaar voor wereldmachten.

Er broeit iets.

Het gaat om dat verlangen.

Ook vandaag, Het is God zelf die dat verlangen in je wakker maakt.

Dan zal een wolf zich neerleggen naast een lam, kalf en leeuw zullen samen weiden en een kleine jongen zal ze hoeden.

Niemand doet kwaad, niemand sticht onheil.

Het is wonderbaarlijk dat dat verlangen er is, want in het echte leven is heelheid en gaafheid vaak ver te zoeken. Ieder mens krijgt in zijn of haar leven het een en ander te verstouwen. En dan stop je alles wat je aan hoop en verlangen had ergens ver weg. Maar het zit er nog wél, ergens. Verlangen naar goedheid, trouw, tederheid, liefde. Het zit er, omdat het soms ook even boven water komt in onze werkelijkheid. Als er iets klopt, als iets af is, als er even wel harmonie is in jezelf, of buiten jezelf. Gaafheid, goedheid, God zelf.

Je leven lijkt omgehakt, een dode stam. En God lijkt ver weg. Maar juist op die momenten blijkt God niet zoiets te zijn als 'er zal wel iets zijn of zo, een hogere macht', iets ver weg, nee juist dan hoor ik dat God dichtbij komt en een gezicht krijgt, op breukvlakken in je leven. Een twijgje uit een oude tronk.

Het is het paradijs.

Jesaja zingt een scheppingslied.

Iets diep van binnen wordt aangeraakt, wakker gemaakt en je staat op: dit is geen droom, geen vaag verlangen, nee dit is het echte leven. Dit is hoe het moet zijn.

Dat doet geen afbreuk aan de wanhoop en het verdriet die er zijn en die blijven. Maar dat twijgje maakt er een barst in. Het blijft er niet bij – er is ook een andere kant. Het kan anders.

Het zal anders gaan. God brengt redding.

Het is een visioen. We weten niet of het uit zal komen, maar zonder kunnen we niet. Zonder een verlangen dat het ooit goed zal komen op deze wereld, is er geen leven mogelijk. En God voedt dat verlangen.

Vandaag op deze eerste advent letterlijk: met brood uit de hemel en wijn uit liefde geschonken. God voedt ons verlangen dat het anders kan, dat het anders zal worden.

Dat God zelf in deze wereld was en is en komt.

Amen

- Muzikaal intermezzo

MAALTIJD VAN DE HEER

- Collecte
- Nodiging
- Tafelgebed (Dienstboek 211-213)
 - Lied: 'Brood - hier gedeeld' (Hemelhoog 514: 3)
 - Lied: 'Brood - hier gedeeld' (Hemelhoog 514: 1 en 2)
 - Gezamenlijk gebeden Onze Vader
- Breken van brood en schenken van wijn
- Gemeenschap van brood en wijn
- Dankgebed

GAAN

- Slotlied 'Verwacht de komst des Heren' (lied 439: 1 en 2)
- Zegen, gevolgd door gezongen "Amen"